

Bruxelles, 17.12.2013.
COM(2013) 913 final

ANNEX 1

PRILOG

KONCEPT PLANOVA ODRŽIVE GRADSKJE MOBILNOSTI

**KOMUNIKACIJI KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Zajedno prema konkurentnoj i resursno učinkovitoj mobilnosti u gradovima

{SWD(2013) 524 final}

{SWD(2013) 525 final}

{SWD(2013) 526 final}

{SWD(2013) 527 final}

{SWD(2013) 528 final}

{SWD(2013) 529 final}

PRILOG

KONCEPT PLANOVA ODRŽIVE GRADSKE MOBILNOSTI

KOMUNIKACIJI KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA

Zajedno prema konkurentnoj i resursno učinkovitoj mobilnosti u gradovima

U ovom se dokumentu iznosi koncept razvoja planova održive gradske mobilnosti koji je proizašao iz širokog dijaloga između dionika i stručnjaka za planiranje iz cijele Unije, koji su imali potporu Komisijinih inicijativa poput projekta ELTIS Plus. Koncept odražava opće slaganje o glavnim obilježjima plana za suvremenu i održivu mobilnost i promet u gradovima. Ne tvrdi se da je taj koncept univerzalan pristup planiranju gradskog prometa. Naprotiv, koncept se može i treba prilagoditi okolnostima države članice i gradskih područja.

Dijelove u nastavku treba shvatiti kao načela kojima se valja voditi.

Svrhe i ciljevi

Glavni je cilj plana održive gradske mobilnosti poboljšanje pristupačnosti gradskih područja i osiguranje mobilnosti i prometa visoke kvalitete prema gradskom području te kroz i unutar njega. Odnosi se na potrebe „grada koji funkcionira” i njegova zaleđa, a ne gradske administrativne regije.

Radi ostvarenja tog cilja, planom održive gradske mobilnosti nastoji se doprinijeti razvoju gradskoga prometnog sustava koji:

- (a.) je dostupan i ispunjava temeljne potrebe za kretanjem svih korisnika;
- (b.) usklađuje i ispunjava različite zahtjeve građana, poslovnih subjekata i industrije za uslugama mobilnosti i prometa;
- (c.) diktira uravnotežen razvoj i bolju integraciju različitih vrsta prijevoza;
- (d.) ispunjava zahtjeve za održivošću, usklađujući potrebu za ekonomskom održivošću, društvenu pravednost, zdravstvenu kvalitetu i zaštitu okoliša;
- (e.) optimira učinkovitost i isplativost;
- (f.) bolje iskorištava gradski prostor i postojeću prometnu infrastrukturu i usluge prijevoza;
- (g.) povećava privlačnost gradskog okoliša, kvalitete života i javnog zdravstva;
- (h.) poboljšava prometnu sigurnost i zaštitu;
- (i.) smanjuje zagađenje zraka i buku, emisiju stakleničkih plinova i potrošnju energije te
- (j.) doprinosi boljem općem funkcioniranju transeuropske prometne mreže i europskoga prometnog sustava u cjelini.

Dugoročna vizija i jasan plan provedbe

Plan održive gradske mobilnosti dugoročna je strategija, ili je povezan s postojećom, budućeg razvoja gradskog područja i, u tom kontekstu, budućeg razvoja infrastrukture i usluga prometa i mobilnosti.

Plan održive gradske mobilnosti također sadržava plan kratkoročne provedbe strategije.

- (1) **Terminski i proračunski plan:** Provedbeni plan treba sadržavati rokove provedbe i proračunski plan. Treba utvrditi izvore potrebnih financijskih sredstava. Idealno je da se provedbenim planom obuhvati razdoblje od 3 do 10 godina.
- (2) **Odgovornosti i resursi:** Planom održive gradske mobilnosti treba jasno odrediti odgovornosti za provedbu politika i mjera iznijetih u planu i utvrditi potrebne resurse za svakog sudionika.

Procjena sadašnjeg i budućeg funkcioniranja

Razvoj održive gradske mobilnosti treba se oslanjati na pomnu procjenu sadašnjeg i budućeg funkcioniranja gradskoga prometnog sustava.

- (3) **Analiza stanja i mjerilo:** U planu održive gradske mobilnosti treba dati opsežan osvrt na sadašnje stanje i, „revizijom funkcioniranja gradske mobilnosti”, odrediti polazno stanje u odnosu na koje se može mjeriti budući napredak. Ta analiza treba obuhvatiti pregled institucionalnog ustroja, procesa planiranja i provedbenih mehanizama. Treba također sadržavati procjenu učinaka predloženih mjera.
- (4) **Pokazatelji funkcioniranja:** Treba odrediti prikladne pokazatelje za opis trenutačnog stanja gradskoga prometnog sustava iz odgovarajućih političkih perspektiva: kvalitete i dostupnosti prijevoznih usluga i prometne infrastrukture, prostornog razvoja i iskorištavanja zemljišta, sigurnosti i zaštite, energije, okoliša, društvene uključenosti i rodne pravednosti, gospodarskog razvoja, zdravlja, obrazovanja itd.) U planu održive gradske mobilnosti treba prepoznati „kritične točke” unutar gradskih područja gdje sadašnji prometni sustav funkcionira posebno loše s obzirom na bilo koju od navedenih političkih perspektiva.
- (5) **Posebni ciljevi:** U planu održive gradske mobilnosti treba odrediti posebne ciljeve u vezi s funkcioniranjem koji su ostvarivi s obzirom na trenutačnu situaciju u gradskom području, određenu analizom stanja, i ambiciozni s obzirom na svrhu i opće ciljeve plana održive gradske mobilnosti.
- (6) **Željeni rezultati:** U planu održive gradske mobilnosti treba odrediti mjerljive rezultate koji se temelje na realnoj procjeni polaznog stanja i dostupnim resursima. Ti rezultati trebaju odražavati posebne ciljeve plana održive gradske mobilnosti.

Uravnotežen i integriran razvoj svih vrsta prometa

Planom održive gradske mobilnosti potiče se uravnotežen razvoj svih odgovarajućih vrsta prometa uz istodobno poticanje pomaka prema održivijim vrstama. Planom se predlaže integrirani paket tehničkih, infrastrukturnih, politički temeljenih i „mekih” mjera za poboljšanje funkcioniranja i isplativosti s obzirom na deklariranu svrhu i posebne ciljeve.

Uobičajeno je zahvaćanje sljedećih tema:

- (a.) **javni prijevoz:** u planu održive gradske mobilnosti treba iznijeti strategiju poboljšanja kvalitete, sigurnosti, integracije i dostupnosti usluga javnog prijevoza koja obuhvaća infrastrukturu, željeznički vozni park i usluge.
- (b.) **nemotorni promet:** plan održive gradske mobilnosti treba sadržavati plan za povećanje privlačnosti i sigurnosti pješaćenja i vožnje biciklom. Treba pregledati postojeću infrastrukturu i poboljšati je gdje je nužno. Razvoj nove infrastrukture ne treba predvidjeti samo uzduž ruta motornog prometa. Gdje je to prikladno, treba razmotriti namjensku infrastrukturu za bicikliste i pješake kojom bi ih se razdvojilo od gustoga motornog prometa i smanjile putne udaljenosti. Infrastrukturne mjere treba upotpuniti drugim tehničkim, kao i političkim te „mekim” mjerama.

(c.) intermodalnost: plan održive gradske mobilnosti treba doprinijeti boljoj integraciji različitih vrsta prometa i u njemu treba utvrditi mjere koje su posebno namijenjene olakšavanju nesmetane multimodalne mobilnosti i prometa.

(d.) sigurnost na gradskim cestama: u planu održive gradske mobilnosti treba ponuditi mjere za poboljšanje cestovne sigurnosti na temelju analize glavnih problema u cestovnoj sigurnosti i opasnih područja u razmatranom gradskom području.

(e.) cestovni promet (protočni i u mirovanju): za cestovnu mrežu i motorni promet plan održive gradske mobilnosti treba se odnositi na protočni promet i promet u mirovanju. Mjere trebaju biti usmjerene na optimiranje upotrebe postojeće cestovne infrastrukture i poboljšanje stanja na utvrđenim „kritičnim točkama” i općenito. Treba istražiti mogućnost da se cestovni prostor prenamijeni za druge vrste prometa ili druge javne namjene ili svrhe koje nisu povezane s prometom.

(f.) gradska logistika: u planu održive gradske mobilnosti treba iznijeti mjere za poboljšanje učinkovitosti gradske logistike, uključujući dostavu robe u gradu, i smanjenje povezanih posljedica poput emisija stakleničkih plinova, zagađivača i buke.

(g.) upravljanje mobilnošću: Plan za održivu gradsku mobilnost treba sadržavati mjere za poticanje promjene u smjeru održivijih modela mobilnosti. Treba uključiti građane, poslodavce, škole i druge bitne sudionike.

(h.) inteligentni prometni sustavi: ITS primjenjivi na sve vrste prometa i usluge mobilnosti, za robu i putnike, mogu podupirati formuliranje strategije, provedbu politike i praćenje svake mjere načinjene u skladu s okvirom plana održive gradske mobilnosti.

Horizontalna i vertikalna integracija

Razvoj i provedba plana održive gradske mobilnosti slijedi integrirani pristup s visokim stupnjem suradnje, usklađenosti i dogovaranja između različitih razina vlasti i odgovarajućih tijela. Lokalno tijelo za planiranje trebalo bi uvesti odgovarajuće strukture i postupke.

Integrirano planiranje i provođenje obuhvaća:

(a.) dogovaranje i suradnju između odjela na lokalnoj razini radi osiguranja usklađenosti i komplementarnosti plana održive gradske mobilnosti s lokalnim politikama, strategijama i mjerama u odgovarajućim političkim područjima (poput prometa, prostornog planiranja i iskorištavanja zemljišta, socijalnih usluga, energije, zdravstva, obrazovanja, provedbe i reguliranja itd.)

(b.) neposredan dijalog s odgovarajućim tijelima (i) na različitim razinama uprave i vlade (npr. okruga, općine, aglomeracije, regije i država članica) i (ii) susjednih gradskih područja. U dijalogu bi posebno trebala sudjelovati tijela i upravni organi koji su odgovorni za usluge i infrastrukturu prometa i mobilnosti unutar gradskog područja ili prema njemu.

(c.) poznavanje i prikladno uzimanje u obzir političkih ciljeva i odgovarajućeg razvoja i/ili prometnih planova koji već postoje ili se razvijaju, a utječu na dotično gradsko područje.

Sudionički pristup

Plan održive gradske mobilnosti slijedi jasan i sudionički pristup.

Lokalno tijelo za planiranje trebalo bi uključiti odgovarajuće sudionike - građane, kao i predstavnike civilnog društva i gospodarske sudionike - u razvoj i provedbu plana otpočetak i tijekom cijelog procesa kako bi se osigurao visok stupanj prihvaćenosti i podrške.

Praćenje, revizija, izvješćivanje

Provedbu plana održive gradske mobilnosti treba pomno pratiti.

Napredak prema svrhama i posebnim ciljevima plana i ostvarenost rezultata treba redovito procjenjivati na temelju izabranih pokazatelja. Treba poduzeti odgovarajuće mjere za osiguranje pravodobnog pristupa bitnim podacima i statističkim analizama. Izvješće o praćenju treba biti temelj revizije provedbe plana održive gradske mobilnosti.

Osiguranje kvalitete

Lokalna tijela za planiranje trebala bi imati mehanizme za osiguranje kvalitete i potvrdu usklađenosti plana održive gradske mobilnosti sa zahtjevima koncepta planova održive gradske mobilnosti.